

BYLO NEBYLO - 20

Stá™eda, 27 bá™ezen 2013

Švédský stá™l vybraných událostí, jak šly dá™jinami. Dnešní menu: nejvá™tš z fámotvá™rcá™, napá™íá™ Afrikou, s ká™íá™em a palmou, jarní nulová deklinace, vejce nebo slepice, rytíá™i Šalamounova chrámu, anafylaktický šok, western po japonsku, Den Horské slúá™by.

18.3.1553 – zemá™el Václav Hájek z Liboá™an, Á™eský kroniká™ a spisovatel, autor Kroniky Á™eské 1). Kroniká™ bestseller zahrnuje Á™eské dá™jiny od pá™íchodu Á™echá™ do zemá™ do korunovace Habsburka Ferdinanda roku 1526. Dá™ Kosmas seznámil národ s praotcem Á™echem, Libuší a Pá™emyslem sice o ná™jakých pár set let dá™íve, ale kriticky pá™iznával, Á™e tyto pá™íá™hy znal pouze z vyprávění pá™edká™. Zato Václav Hájek má™l pá™esná™jší informace Á™ech vyrazil z Dalmácie a na Á™p se dokodrcal roku 644, Libuše vládla od roku 713... Nádavkem pá™íhodil Horymíra se Šemikem a Boá™ivoje s kancem. Co nevá™dá™l, lusknutím pera vymyslel. A pak vá™á™te uá™ebnicím dá™j) 1) Pokud by snad ná™kdo zvracel nad má™á™ím pravopisem, nechá™ zvrací nad Hájkovým :-)

19.3.1818 – narození David Livingstone, skotský lékařá™, misioná™ a cestovatel, profesionální hledá™ pramená™. Pá™vodná™ se chystal vyprá™ jako misioná™ do Á™einy, ale kvá™li tamá™jší opiové válce musel zmá™nit cíl a v prosinci 1840 vyplul do jiá™ní Afriky, kde se mu stala uá™á™ napoá™ád á™ivotní vá™šní. Na svých misijních cestách prozkoumal Á™adu Evropaná™m neznámých oblastí. Pá™ešel poušá™ Kalahari navzdory tvrzení domorodcá™, Á™e bílý muá™ poušá™ nikdy pá™ek nemá™á™e. Na Á™ece Zambezi objevil velkolepé vodopá™y, které pojmenoval na počest britské královny Viktorie. Byl prvním Á™lová™kem, který pá™ešel Afriku napá™íá™ v její jiá™ní Á™ásti. Hledal prameny Nilu a objevil jezero Tanganika. Našel pramen Konga. Pá™i svých toulkách Afrikou se tak trochu zapomná™l, taká™e byl v Evropá™ prohlášen za nezvá™stného, i uspoá™ádali záchrannou expedici. Ta ho skuteá™ná™ nalezla. „Dr. Livingstone, I presume?“, zeptal se Henry Morton Stanley bá™lošského chlápka, kterého našel v osadá™ Ujiji na bá™ehu jezera Tanganika. „Yes“, odpovědá™l pohá™ešovaný. „I feel thankful that I am here to welcome you.“ Kterýá™to rozhovor je navá™dy zvá™á™n v Encyclopædii Britannice a Oxfordském slovníku.

20.3.1393 – zemá™el Johánek z Pomuku, Á™eský kná™z a patron. Dle fámy byl populární Á™eský svá™tec umuá™en, protoá™e odmítal zpová™dní tajemství královny Á™ofie. Á™árlivý maná™el Václav IV. se z ná™j snaá™il vyrazit, s kým mu jeho krásná a nešá™astná Á™ena zanáší, ale Johánek byl buá™ charakter nebo nic nevá™dá™l. Tak mu král propálil planoucí pochodní bok, aá™ mu bylo vidá™t plíce, pak ho zašili do pytle a z Karlova mostu svrhli do Vltavy. V tu chvíli se udál zázrak a kolem muá™edníkovy hlavy zazá™ilo sedm stá™íbrných hvá™zd. Kancelá™ pro uvádění románových pá™íá™há™ míru potvrzuje, Á™e z výše uvedené historky se na pravdá™ zakládá, Á™e Johánka nechal umuá™it král Václav a Á™e ho hodili do Vltavy. Nezemá™el však pro zpová™dní tajemství, ale pro královny spory s praá™ským arcibiskupem Janem z Jenštejna, které vyvrcholily po té, co se král snaá™il oá™ezat arcibiskupovu moc povýšením kladubského opatství na biskupství s králi vá™ným biskupem v Á™ele. Jan z Jenštejna mu však udá™lal Á™áru pá™es rozpoá™ kdyá™ ještá™ u smrtelného loá™e opata starého stihl jmenovat ústy svého generálního viká™e opata nového. A tím generálním viká™em byl Johánek z Pomuku. Rozbá™sná™ý král nechal Johánka spolu ještá™ se tá™emi dalšími kná™zi uvá™znit, a pak následovala ta Á™ást s pochodní a házením do Vltavy. Fámotvá™ce Václav Hájek (viz 18.bá™ezna) tomu nasadil korunu, kdyá™ vytvoá™il teorii, Á™e Johánkové byli dva – první Jan Nepomucký byl utopen roku 1383 a byl královniným zpová™dníkem a druhý Jan z Pomuku, generální viká™, byl utopen roku 1393. Naše kancelá™ k tomu podotýká, Á™e Johánkové byli jeden, a z Pomuckého se stal Nepomuckým proto, Á™e za Habsburká™ jeho rodné má™steá™ko prostá™ pá™ejmenovali. (místo, odkud byl vhozen do Vltavy) Mrtvého Jana z Vltavy vytáhli Ká™íá™ovní Á™erveným srdcem a pohá™bili ho. Ale moc klidu si v hrobá™ neuá™il, poá™ád ho vykopávali a zkoumali. Pá™i jedné z exhumací vypadl z lebky jazyk, nabobtnal a zrá™á™ová™l. (Coá™ byl jeden ze zázraká™, který pozdá™i zajistil Johánkovi kanonizaci.) No, nebyl to jazyk, ale kousek mumifikované mozkové tká™. A to je konec poslední fámy o Janu Nepomuckém.

20.3.2013 – ve 12:02 pá™ešlo Slunce nebeský rovník a začá™alo jaro. Bohuá™el jen to astronomické. 21.3.1869 – narodil se Walter Gilbert, americký fyzik, biochemik a prá™kopník molekulární biologie, který rozá™ešil odvá™kou otázku, zda bylo první vejce Á™i slepice. První byla RNA. Hypotéza „RNA svá™t“ pá™edpokládá, Á™e kyselina ribonukleová byla první formou á™ivě hmoty, první chemickou slouá™eninou, která spustila evoluci pozemského á™ivota, a známá™jší kyselina deoxyribonukleová se z ní vyvinula aá™ pozdá™ji. Za metodu sekvenování DNA - „Á™tení genetické informace“ - dostal Gilbert Nobelovu cenu. 22.3.1312 – byl zrušen Á™ád Templá™á™ - chudý rytíá™ský Á™ád, který má™l za úkol chránit poutníky na cestá™ do Jeruzaléma, se bá™hem dvou století stá™ mocným bankéá™em stá™edová™ké Evropy, a to mu zlomilo vaz. Nejvá™tším trnem v oku byli francouzskému králi Filipovi Sliá™nému, který nutná™ potá™eboval naplnit královskou pokladnu. Nejprve daná™mi, pak pá™išly na Á™adu konfiskace. Kdyá™ mu došli ti menší a bezbranná™jší jako Á™íde, pená™zomá™nci a obchodníci, padlo mu do oka bohatství templá™á™. Nejdá™ív to zkusil po dobrém, Á™e by se jako stal velmistrem a trochu jim ten majetek spravoval.

To neprošlo. Tak, Á™e by se jako všechny rytíá™ské Á™ády slouá™ily, a Filip by tomu zase šéfoval taky neprošlo. Tak prošlo obviná™ní z kacíá™ství, muá™ení a poprav. „Lomikare, Lomikare, do roka a dne“; zvolal na hranici Jakub z Molay, poslední velmistr Á™ádu. A skuteá™ná™, papeá™ Klement V. ho pá™eá™il o má™ Sliá™ný o pá™ roku. 23.3.1907 – narodil se Daniel Bovet, italský farmakolog švýcarského pá™vodu, jemuá™ vdá™á™me za objev látky blokující histamin, kvá™li kterému ná™kterým z nás teá™e z nosu, oá™i, kýcháme, otekáme, dusíme se... Všichni alergici teá™ vá™nují krátkou vdá™á™nou vzpomínku tomuto muá™i :-) (pá™ípojují se s mnoha díky, ale na mne to ná™jak nefuguje heeepá™ík!!! - d@niela) 23.3.1910 – narodil se Akira Kurosawa, japonský reá™isér, jehoá™ S samurajá™ opsalo do slova a do písmene Sedm stateá™ných vá™etná™ zává™reá™né repliky. 24.3.1913 – na Hod Boá™ velikonoá™ní zemá™eli Bohumil Haná™ a Václav Vrbata, Á™eští lyá™á™mi. Na startu 8. roá™níku „Mezinárodní lyá™eckého závodu distaná™ního na padesát kilometrá™ o vá™á™ná™ putovní cenu Á™eského zemského svazu“; u Labské boudy podupává devá™t turistá™ a šest borcá™, mezi nimi sedmadvacetiletý zedník a tkadlec Bohumil Haná™. Je 7 hodin ráno a pá™kných 8°C a všichni závodníci vyráá™ejí na traá™ jen v košilích, bez Á™epic a rukavic. Jená™e c

třmi hodinami později chumelí a fouká jako o vítr. Chrt Hanáček dávno nechal své soupeře za sebou a netrpělivě na trati sám, protože ostatní postupně závod vzdali. Cestou potká kamaráda Vrbatu, který mu půjčuje svůj kabát a šepici. Mezitím se Hanáček vydává hledat i ostatní závodníci. Najde ho Emerich Rath, na Zlatém návrší, bezvládného, ale ještě živého. Pokouší se ho dovést na Labskou boudu, ale už taky nemůže. Tak ho posadí k tyči a zcela vyčerpan dojede pro pomoc. Společnými silami pak dostanou Hanáčka na Labskou boudu, ale o život ho už nedokážou. Vrbatu najdou až druhý den, jen kousek od místa, kde vyčerpaním padl Hanáček. Emerich Rath, který záchranné akci stal málem obětí závodu, Jára Cimrman švédského sportu, olympijský reprezentant, uznávaný tramp, který za války ukrýval německého špiona a zachránil ho před transportem, byl po roce 1948 obviněn z propagace amerikanismu a západního stylu života. Přeměnil o svůj obchod se sportovním a trampským vybavením a musel na rok do pracovního tábora. Měra Kosmasová